

Procedura kierowania na leczenie odwykowe jest bezpłatna.

Jak wygląda procedura zobowiązania osoby pijącej do leczenia odwykowego?

Leczenie osób uzależnionych co do zasady jest dobrowolne, a przymus leczenia może być nałożony wyłącznie przez Sąd. Sądami właściwymi do rozpatrywania spraw o przymusowe leczenie są wydziały rodzinne i nieletnich w Sądach Rejonowych. Przepisy regulujące procedurę leczenia osób uzależnionych od alkoholu zawiera ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi.

Do Sądu złożyć wniosek mogą dwie instytucje:

- Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Sochaczewie ,
- Prokurator.

Złożenie wniosku o przymusowe leczenie bezpośrednio do Sądu – a nie za pośrednictwem Komisji lub Prokuratora – spowoduje, że Sąd odrzuci taki wniosek, jako pochodzący od osoby nieuprawnionej.

Do Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Sochaczewie należy składać wnioski o leczenie osób uzależnionych od alkoholu, które posiadają miejsce zamieszkania lub pobytu na terenie gminy Sochaczew.

Problem alkoholowy zgłosić może każdy, najczęściej jest to członek najbliższej rodziny, który dobrze zna skalę problemu i wie, jak naprawdę wygląda sytuacja rodzinna. Oczywiście, gdy najbliższa rodzina nie chce zgłosić sprawy (bo jest np. zastraszana przez alkoholika), przyjmowane są zgłoszenia od dalszych członków rodziny, jak i osób niespokrewnionych. Ponadto, wniosek o leczenie może do Komisji złożyć: GOPS, Policja, zakład pracy itp. Oczywiście, również sama osoba uzależniona z własnej inicjatywy może przyjść do Komisji po pomoc i poradę w sprawie podjęcia leczenia.

Zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa, na przymusowe leczenie można skierować osoby, które w związku ze swoją chorobą alkoholową:

- powodują rozkład życia rodzinnego,
- powodują demoralizację małoletnich,
- systematycznie zakłócają spokój lub porządek publiczny,
- uchylają się od obowiązku zaspokajania potrzeb rodziny.

Osoba, która zamierza złożyć wniosek o podjęcie czynności zmierzających do objęcia leczeniem odwykowym, informowana jest o możliwości złożenia wniosku wraz innymi dokumentami potwierdzającymi uzależnienie, np. karty leczenia szpitalnego, zaświadczenia lekarskie, informacje z Policji itp. W przypadku skierowania sprawy do sądu o przymusowe leczenie, osoba wnioskująca będzie występować w sądzie jako świadek. Ponadto może wskazać inne osoby, które mogą być świadkami w tej sprawie przed sądem.

Osoba zgłaszająca problem alkoholowy w rodzinie zawsze motywowana jest do podjęcia terapii dla współuzależnionych. Edukacja na temat prawidłowego postępowania wobec osoby uzależnionej znacznie zwiększa prawdopodobieństwo jej wyjścia z nałogu.

Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Komisja Alkoholowych w Sochaczewie po otrzymaniu wniosku o podjęcie czynności zmierzających do objęcia leczeniem odwykowym zaprasza osobę, co do której zachodzi podejrzenie, że jest uzależniona od alkoholu, do osobistego zgłoszenia się na tzw. rozmowę motywującą do leczenia.

Możliwe są następujące wersje wydarzeń:

Wariant 1

Osoba, którą Komisja zaprasza, przyznaje, że ma problem alkoholowy oraz że chce podjąć leczenie.

To wariant najbardziej optymistyczny, bo powszechnie wiadomo, że dobrowolne podjęcie leczenia daje największe szanse na wyjście z nałogu. W takim przypadku, pomagamy znaleźć miejsce w placówce odwykowej. Należy pamiętać, że leczenie odwykowe jest bezpłatne. Osoba, która dobrowolnie podejmie leczenie zobowiązana jest po zakończonej kuracji do przedłożenia zaświadczenia o ukończonym leczeniu odwykowym. W przypadku, gdy leczenie zostanie przerwane lub zaświadczenie o ukończeniu leczenia nie zostanie dostarczone, sprawa zostanie skierowana do Sądu.

Wariant 2

Osoba zaproszona oświadcza, że nie ma problemu alkoholowego (przykładowe tłumaczenie: „bo zgłoszenie jest wynikiem nieporozumień rodzinnych” itp.) i nie zamierza podjąć leczenia.

W takiej sytuacji osoba ta zostaje zaproszona na spotkanie z psychologiem. Następnie zostaje skierowana na badanie do biegłego sądowego, który jest uprawniony do orzekania o uzależnieniu. Badanie jest bezpłatne (koszty pokrywa Urząd Gminy Sochaczew), a jego wynik jest bardzo istotny zarówno dla Komisji, jak i w ewentualnym postępowaniu przed Sądem. Jeżeli z opinii biegłych wynika, że osoba nie jest uzależniona, sprawa przed Komisją jest zamykana. W przypadku, gdy osoba chce podjąć leczenie dobrowolnie, to zastosowanie ma wariant 1 (czyli leczenie dobrowolne, ale pod nadzorem Komisji). Jeżeli mimo opinii biegłych potwierdzającej uzależnienie - osoba odmawia leczenia, stosuje się wariant 3.

Wariant 3

Kierowanie wniosku o przymusowe leczenie do Sądu.

Procedura sądowego zobowiązania do leczenia odwykowego jest uruchamiana w następujących przypadkach:

- mimo opinii biegłych potwierdzającej uzależnienie osoba odmawia podjęcia leczenia;
- wtedy gdy osoba, która została skierowana na badanie przez biegłych, nie zgłosi się na nie, Komisja również kieruje sprawę do Sądu – Komisja bowiem nie ma możliwości zmuszenia kogokolwiek do badania, natomiast uprawnienie takie przysługuje Sądowi;
- do Sądu sprawa kierowana jest wtedy, gdy osoba w ogóle nie zgłosi się na rozmowę motywacyjną (zaproszenia na spotkanie wysyłane są listem poleconym, za zwrotnym potwierdzeniem odbioru, i jest dwukrotnie awizowane przez Poczotę);
- w przypadku, gdy osoba zgłosi się na zaproszenie Komisji i oświadczy od razu, że nie zgadza się na badanie przez biegłych i nie zamierza się leczyć dobrowolnie, sprawa również jest kierowana do Sądu.

Decyzję o skierowaniu wniosku o objęcie przymusowym leczeniem odwykowym podejmuje Komisja na swym posiedzeniu po zapoznaniu się ze zgromadzoną w sprawie dokumentacją. Sądem właściwym do rozpatrzenia wniosku jest Sąd Rejonowy w Sochaczewie.

Zgodnie z obowiązującymi przepisami, Sąd powinien wyznaczyć pierwszą rozprawę w ciągu miesiąca od wpłynięcia wniosku Komisji o przymusowe leczenie uczestnika (bo tak zgodnie z przepisami prawa nazywa się osoba, co do której złożony został wniosek do Sądu). Jeżeli w danej sprawie brak jest opinii biegłych (bo np. osoba, która została skierowana przez Komisję na badanie przez biegłych nie zgodziła się na nie lub nie odbierała korespondencji), to Sąd kieruje taką osobę na badanie. Trzeba pamiętać, że postępowanie sądowe może się przedłużać, np. z powodu nieobecności uczestnika, uchylania się od badania przez biegłych, przedstawiania innych dowodów itp. Sąd ma uprawnienie do nakazania przymusowego doprowadzenia przez Policję uczestnika na rozprawę, jak również na badanie. Komisja nie ma wpływu na czas rozpatrzenia sprawy przez Sąd. Ten etap postępowania odbywa się już bez udziału członków Komisji (z pewnymi wyjątkami, gdy Sąd zadecyduje o obowiązku uczestniczenia przedstawiciela Komisji podczas rozpraw). Należy podkreślić, że Sąd ma pełną swobodę w ocenie dowodów w sprawie, choć zazwyczaj najważniejszym dowodem, który ma wpływ na jej wynik, jest opinia biegłych. Sąd może na podstawie zebranych dowodów (opinii biegłych, zeznań uczestnika, świadków, wywiadu Policji) wydać następujące orzeczenie:

- oddalić wniosek, gdy osoba nie jest uzależniona,
- orzec obowiązek leczenia odwykowego w otwartym (niestacjonarnym) zakładzie leczniczym (czyli poradni) lub w zakładzie zamkniętym (stacjonarnym, czyli szpitalu).

Postępowanie przed sądem jest dla osoby uzależnionej bezpłatne, koszty sądowe ponosi Urząd Gminy Sochaczew. Sąd orzeka o obowiązku leczenia odwykowego w formie postanowienia, od którego przysługuje apelacja. Sądowy obowiązek poddania się leczeniu odwykowemu trwa tak długo, jak tego wymaga cel leczenia, nie dłużej jednak niż dwa lata od uprawomocnienia się orzeczenia sądu. Na czas trwania obowiązku leczenia sąd może ustanowić nadzór kuratora.

Należy pamiętać, że wszystkie opisane powyżej działania Komisji i Sądu w tym przedmiocie wynikają z obowiązujących w Polsce przepisów, a czas rozpatrywania sprawy wynika z konieczności przestrzegania zasad istniejącego prawa.